

חלקי המנורה נראית כבניית המנורה.

ולדעת בית הלל – אין בנין בכלים, ואין סתירה בכלים, כלומר בניית כלי אינה נחשבת בגיה, וסתירתו אינה נחשבת סתירה, **ולכן מותר לחבר את חלקי המנורה ביום טוב**^א.

וגם זה אחד משלושת הדברים, שבהם רבו גמליאל מחמיר כדברי בית שמאי.

הוספת שמן ונטילת שמן מנר דולק

נר הוא כלי חרס שנותנים בו שמן ופתילה, ומדליקים את הפתילה, ובווערת על ידי השמן.

ומבואר בברייתא, **שהמוסיף שמן לנר דולק נחשב מדליק**, ואם עשה זאת בשבת, שההבערה אסורה בה, חייב על כך כדין מחלל שבת, [בשוגג חטאת, במזיד כרת, ובהתראה סקילה].

והמוציא שמן מנר דולק, נחשב מכבה^ב, ואם עשה זאת בשבת או יום טוב, שהכיבו אסור בהם, חייב על כך.

ומעשה בעולא, שנזדמן לביתו של רב יהודה ביום טוב, ועמד שמשו של עולא להטות את הנר, כדי שיתרחק השמן מהפתילה, ותכבה. ראה זאת רב יהודה, ואמר לעולא, הלא אסור לעשות כן, [כפי שנתבאר]. והשיב לו עולא, לא על דעתי עשה השמש כן, ולא שמתו לב.

^א ואינו חייב אלא אם כן עשה בו מלאכה, כגון ממחק או מחתך או אורג או תופר שהן אבות מלאכות לעצמם, אבל חזרת חליות, שאין בה אלא משום בנין, אין בונה אלא בבתיים ואהלים. [רש"י]. ואם תאמר והא במסכת שבת מבואר, שבמנורה של חליות כולי עלמא לא פליגי דאסור. ויש לומר דהתם מיירי בשבת, והכא מיירי ביום טוב, ולא החמירו חכמים, הואיל ואין בנין בכלים. אי נמי יש לומר דהתם מיירי שכולה של חליות, ומפרקין אותה אברים אברים, אבל הכא מיירי שאין חסר כאן רק להקימה קצת, ואינה בעלת אברים, דכולה מחוברת היא. [תוס'].

^ב אינו רוצה לומר מפני שממהר כבוי, דלא הוי אלא גרם כבוי, וגרם כבוי ביום טוב שרי, אף על פי שממהר כבויה, ובשבת נמי אינו חייב, אלא היינו טעמא, הואיל דבאותה שעה שהוא מסתפק ממנה, מכבה קצת ומכסה אורו, דלא יכול לאנהורי כולי האי כי איכא שמן מועט בנר, ולכך נראה ככבוי. ומכאן יש להתיר קנדיל"א של שעוה גדולה, לחתוך למטה ממנה, כיון דבשעה שחותך אותה אינו מכחיש מאור שלה כלל, אף על גב שהוא גורם לגרום כבויה, שרי. ודוקא לחתוך אותה באור, אבל בסכין אסור אליבא דכולי עלמא, דאמר לקמן במתניתין, חותכה באור בפי שתי נרות. [תוס'].